

65

HIZTEGI BATUA

erretreta - esplotazio

erretreta

erretxin izond: *agure erretxina*erretxina iz: *pinuaren erretxina*

erretzaile

erretze

erreuma

erreus 'akastuna': *arkume erreusa etxean jan ohi dugu, ez baita on ez saltzeko ez aurrerako; zuk batutako intxaurretatik erdiak baino gehiago erreusak ziren*

erreximenta 'marmelada moduko janaria'

errexin* e. erretxina

errezatu, erreza, errezatzen, *Heg*

errezel

errezelo 1 'susmoa': *banuen horren errezeloa; 2 Ipar 'akatsa'*

errezeta

errezibitu, errezibi, errezibitzen

errezoz *Heg*

erribera

errirent *Ipar 'eskola-maisua'*errientsa *Ipar 'eskola-maistra'*

errieta

errieta egin

errieta eman

errima

erriime *Bizk*errinozero *Rhinoceros*

erritmo

errito

erro

erroak egin

errotik atera

errotik maite

erroz gora

errodura

erroi *Corvus corax*

erroitx

erroitxu, erroitz, erroitzen; g. cr. h. **amildu**

erroketa

errokizun

errola: *biztanle-errola*

Erromako zubi

erromania *Ipar h. erromero*

erromaniko

erromantiko
 erromantizismo
 erromantze
 erromeria
 erromero 1 'landarea' *Rosmarinus officinalis*; 2 'arraina' *Remora*
 erromes 1 'pelegrina'; 2 'pobrea'
 erromesaldi
 erromeskeria
 erromestasun
 erromestu, erromes(tu), erromesten
 erronbiko
 erronbo
 erronboedro
 erronda
 erronka *Heg* cf *herronka*
 erronka jo
 erronka bota
 erronka egin
*erropa** e. arropa
 errore Mat
 errota 1 'eihera'; 2 'gurpila'; 3 'paparoa'
 errotari
 errotarri
 errotazain
 erroti(ka)ko
 errotu, erro(tu), errotzen
 erru
 errudun
 erruduntasun
 errugabe
 errugabetasun
 errugbi
 errugbilari
 errukarri
 erruki
 erruki-ctxe
 erruki izan
 errukigabe
 errukior
 errukitasun
 errukitsu
 errukitu, erruki(tu), errukitzen
 errumes* e. erromes
 errun, errun, erruten
 errunaldi
 errute
 erruz
 ertain
 erten* e. irten
 erti
 ertigintza
 ertilari
 ertz 1
 ertz 2* e. ertz(e)
 ertzain
 ertzaingoa* e. ertzaintza
 ertzaintza
 esaera

esacra zahar
esaka: *ongi esaka, gaizki esaka*
esakune Bizk 'esacra'
esakuntza
esaldi
esale
esamesa
esan
esanahi
esannahitsu
esaneko
esaneקותasun
esanezin
esangin Bizk 'esaneko'
esangura
esanguratsu
esankizun
esapide
esatari
esate
 esate baterako
 esaterako
esateke
esateko
eseki, eseki, esekitzen
esentzia
eserarazi, esereraz, esererazten
eseri, eser, esertzen
eserialdi
eserleku
esertoki
esetsaldi
esetsi 1 ad; 2 iz
esfera
esferaerdi
esferiko
eskabide
eskaera
eskailburu h. eskailera-buru
eskailera
 eskailera-buru
eskaini, eskain, eskaintzen
eskainka
eskaintza
eskakizun
eskala
eskalada
eskalapoi
eskalapoin* e. eskalapoi
eskale
eskalera* e. eskailera
eskaletasun
eskandalu
eskaner
eskapada egin
eskapatu, eskapa, eskapatzen, h. ihes egin
eskapulario
eskaratz* e. ezkaratz

eskarazi, eskaraz, eskarazten

eskari

eskarmentatu, eskarmenta, eskarmentatzen *herr*

eskarmentu

eskarniatu, eskarnia, eskarniatzen *Ipar*

eskarnio

eskarnio egin *Ipar*

eskarola

eskas 1 *Ipar* iz 'eza': *lo-eskasa*; 2 izond 'bere mailara iristen ez dena, betea ez dena'

eskas izan 'falta izan, ez aski izan': *ura eskas dute*

eskasia 1 'gabezia'; 2 'urritasuna, aski ez izatea': *ur-eskasiak eragindako galerak*

eskastasun

eskastu, eskas(tu), eskasten, *zaio* ad

eskatima 'liskarra'

eskatu, eska, eskatzen

eskatzaile: *laguntza eskatzaile, laguntza-eskatzaile*

eskaut

eske

eskean

eskez: *besteren eskez egin du*

eskegi, eskegi, eskegitzen *Bizk*, -eseki-

eskeko

eskeleto

eskema

esker

esker on(eko)

esker gaizto(ko)

esker txar(reko)

-ri esker: *bizi banaiz, zuri esker bizi naiz*

eskerrak: a) *eskerrak zure laguntzari!*; b) *eskerrak ez dela etorri, eskerrak etorri ez den*

eskerrak eman

eskerrak bihurtu

eskerrik asko

mila esker

eskerga

eskergabe

eskergabekeria

eskergaitz

eskertu, esker(tu), eskertzen: *eskertzekoa da zure ahalegina*

eski

eskiatu, eskia, eskiatzen

eskiatzaile

eskilara* e. eskailera

eskizofrenia

esklabo

esklabotasun

eskola

eskola etxe, eskola-etxe

eskola ume, eskola-ume

eskolagabe

eskolastiko

eskolatu, eskola(tu), eskolatzen

eskolau -meza laguntzaile-

eskolaurre

eskolazain

eskoletxe* e. eskola-etxe

eskopeta

eskopetagile

eskorga**eskorta****eskribau****eskribautza****eskribitu, eskribi, eskribitzen, h. idatzi****eskritura****esku****esku bete:** *esku bete lan***esku eman:** *elkarri esku emanez***eskuz esku****esku hartu****esku-hartzae****esku-hartzaille****esku sartu****esku-sartzae****esku-zarta** 'txaloa'**esku-zartaka** 'txaloka'**-ren esku egon****esku-huska(ko)****esku-hutsik****eskura (izan, egon, eduki)****eskura eman****eskura ordaindu****eskutik:** *etsaien eskutik galdu du bizia***eskutik eraman****eskutik eskura****eskubakar****eskumotz****esku-erakutsi****eskuaira****eskuaire** *Ipar* 'trebetasuna'**eskualdatu, eskualda, eskualdatzen****eskualdatze****eskualde****eskualdekatu, eskualdeka, eskualdekatzen****eskualdekatze****eskualdi** 1 'karta jokoan, jokaldia'; 2 *pintura eskualdi bat eman***eskuare****eskuarki****eskuarte** 'baliabideak': *bizitzeko adina eskuarte ez zaie faltako***eskuarteko** iz 'diru xehea'**eskubi*** e. eskuin**eskubide****eskubila*** e. eskuila**eskudantzia** Jas 1 'ausardia'; 2 'boterea'**eskudel****eskudun****eskuera****eskueran izan****eskueran eduki****eskuetaratu, eskuetara, eskuetaratzen****eskugain** *Ipar* 1 'eskuarte, baliabideak': *gurasoek eskugain zerbait bazuten*; 2 'abantaila': *beste edozein mintzairaren aldean zer eskugaina duen euskarak***eskui*** e. eskuin**eskuila****eskuilatu, eskuila(tu), eskuilatzen**

eskuin

ezker-eskuin
ezker eta eskuin

eskuinalde**eskuindar****eskuizkribu****eskukada** h. eskutada**eskukaldi** 1 'esku ukaldia'; 2 'laguntza'**eskuko:** *ni neure eskuko naiz***eskulan****eskulangile****eskulangintza****eskularru****eskuleku** = eskutoki**eskuliburu****eskultore****eskultura****eskuma** *Bizk.* h. eskuin**eskumakila:** *guztien nagusi beharra, guztien eskumakila eta morroin gertatu zen***eskumen****eskumikatu,** eskumika, eskumikatzen**eskumiku****eskumuin** Batez ere plur *Heg* = goraintzi

eskumuinak eman, egin

eskumutur**eskumuturreko****eskuoihal****eskupe:** *bere eskupe edo agindura dauden guztiak; handikien eskupetik herria atera zenean; berak ezetz esango du, baina eskupetik laguntzen die***eskupeko:** *eskupekotzat hamar pezetako bat eskaini zion mutikoari; eskupekoa eman zion***eskuperatu,** eskupera, eskuperatzen**eskuraezin****eskuragaitz****eskurakoi****eskuratu,** eskura(tu), eskuratzen**eskuratze****eskusoinu****eskutada****eskutitz****eskutoki** = eskuleku**eskutrapu****eskutur** *Bizk.* h. eskumutur**eskutzar****eskuzabal****eskuzapi****eskuzatar****eskuzerra****eskuzorro****eskuztatu,** eskuzta, eskuztatzen**eskuztatze****esleipen****esleitu,** eslei, esleitzen**esna** 'lo hartu gabe egon'**esnarazi,** esnaraz, esnarazten**esnatu,** esna(tu), esnatzen. Batez ere *Gip* 'iratzarri'**esne**

esne belar, esne-belar *Euphorbia*

esne denda, esne-denda

esne gauza, esne-gauza
 esne jaki, esne-jaki
 esne hauts, esne-hauts
 esne zopa, esne-zopa
 esne tela, esne-tela
 esneko hortz

esnedun 1 'esnea duena'; 2 'esneketaria'

esnegain

esneketari 'esne banatzailca, esne-banatzailca'

esneki

esnetegi = esne denda, esne-denda

esnetsu

esnezale 1 'esnea maite duena'; 2 'esneketaria'

espa

espageti

espai 'azaoa'

espaloi

espantagarri 'harrigarria'

espantatu, espanta, espantatzen, 'harritu'

espantu

espantu egin

espantuka

esparadrapu* e. esparatrapu

esparatrapu

esparrago h. zainzuri, frantses(-)porru

esparru

espartin

espartzu

espatsu

espazial

espazio

espedizio

espektro

espeleologia

esperanto

esperantza

esperantzetan egon, izan: 'haurdun egon'

esperientzia

esperimental

esperimentatu, esperimenta, esperimentatzen

esperimentu

espero

espero izan: *denek espero zuten txapeldun izatera iritsiko zela*

esperoan (egon)

espetxe = kartzela, presondegia

espetxealdi

espetxeratu, espetxera, espetxeretzen

espetxezain

espezialista

espezializatu, espezializa, espezializatzen

espezic

espezifikoa

espiritu

Espiritu Santu

espirituz

espirituzko

espiritual

esplikatu, esplika, esplikatzen

esplikazio
esplizitu
esplotatu h. leher egin; ustiatu, etab
esplotazio h. ustiapen

(Euskaltzaindiak, Azkoitian, 1996ko abenduaren 20an onartua)